Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Vitalii Ciumac)
Dosarul nr. 3a-333/24 (2-22002160-02-3a-06032024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Chişinău
D E C I Z I E

4 iunie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al
Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Dașchevici Grigore şi Bostan Angela
Grefier Tăbîrță Victoria

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de SRL „Inima Codrului" și Gheorghe Străisteanu asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 08 noiembrie 2023, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „Inima Codrului" și Gheorghe Străisteanu împotriva Preturii sect. Buiucani privind repararea prejudiciului cauzat,

c o n s t a t ă :

La data de 05 ianuarie 2022, SRL „Inima Codrului" și Gheorghe Străisteanu, au înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva Preturii sect. Buiucani și Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sectorul Buiucani, privind încasarea solidar a sumei de 7 974 lei cu titlu de prejudiciul material, a sumei de 3 000 lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat pentru fiecare parte.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la data de 12 august 2020, ora 17:15, prin intermediul poștei electronice, Gheorghe Străisteanu a primit o dispoziție cu nr. 193-d, prin care s-a dispus demolarea forţată şi evacuarea bunurilor SRL „Inima Codrului " de la Centrul de Agrement din parcul „La Izvor", str. *****.

Astfel, comunică reclamanții că, a doua zi, la data de 13 august 2020, a început demolarea, deteriorarea, înstrăinarea, furtul bunurilor SRL „Inima Codrului" şi transportarea într-un loc necunoscut.

În acest context, relevă reclamanții că, frigiderul care aparține SRL „Varda" la preţ de 7 704 lei a fost ridicat şi transportat într-o direcție necunoscută de către angajații întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative, sect. Buiucani. Iar prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 08 decembrie 2021, s-a dispus încasarea de la SRL „Inima Codrului" în beneficiul SRL „Varda" suma de 7 704 lei cu titlu de prejudiciul material pentru frigiderul ridicat şi acaparat de administratorul întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative, sect. Buiucani.

Prin urmare, comunică reclamanții că, la 09 decembrie 2021, au expediat în adresa Preturii sect. Buiucani şi Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative, sect. Buiucani o cerere prealabilă prin care au solicitat repararea benevolă a prejudiciului material şi moral cauzat. Însă, la 27 decembrie 2021, Gheorghe Străisteanu a primit scrisoare cu nr. 115, de la întreprinderea

Municipală pentru Servicii Locative, sect. Buiucani prin care a fost informat despre refuz în repare benevolă a prejudiciul cauzat, iar Pretura sect. Buiucani nu a răspuns la cererea prealabilă.

Astfel, reclamantul menționează că, conform prevederilor deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 10/10 din 04 decembrie 2014, responsabil de păstrarea materialelor parvenite în urma demolării forțate la locul depozitării este executantul acestor lucrări (în cazul dat întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sect. Buiucani).

Executantul are obligația să asigure pe o perioadă de maximum o lună depozitarea bunurilor şi a materialelor rezultate în urma demolării nedistructibile (gherete sau alte imobile voluminoase nedezmembrate, inventar sau alte bunuri de preț), iar a materialelor dezmembrate (beton, metal, lemn etc.) - pe o perioadă de cel puţin 15 zile de la data demolării.

Până la expirarea termenelor de depozitare stabilite, executantul va înștiința prin preaviz şi scrisoare recomandată proprietarul (contravenientul) a cărui construcție neautorizată a fost supusă demolării forțate despre termenul limitat de depozitare şi necesitatea restituirii cheltuielilor de demolare (demontare, evacuare).

Restituirea bunurilor materiale depozitate se face doar după ce proprietarul imobilului demolat achită cheltuielile suportate de executantul ce a efectuat demolarea forțată, precum şi cheltuielile de transport şi de depozitare.

Astfel, reclamantul indică că, la expirarea termenelor stabilite în pct. 4.2 din dispoziția prenotată, preturile de sector organizează: **c**omercializarea, în modul stabilit, a bunurilor depozitate şi transferarea mijloacelor financiare obținute de la comercializare în bugetul municipal, precum şi a cheltuielilor de demolare (demontare, evacuare), restituite de proprietar (contravenient), întreprinderea măsurilor privind recuperarea cheltuielilor de demolare, transport şi păstrare a bunurilor depozitate. În cazul în care proprietarul (contravenientul) obiectivului demolat forţat a fost informat în modul stabilit despre necesitatea restituirii cheltuielilor şi acesta se eschivează să achite benevol cheltuielile respective, pretura de sector va înainta acțiunea respectivă în instanța de judecată.

Având în vedere că, bunurile au fost demolate, deteriorate, furate, însușite, înstrăinate de angajații Preturii sect. Buiucani şi întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sect. Buiucani, consideră reclamantul că, intenționat nu s-a întocmit actul de inventariere, că bunurile deja nu pot fi reparate, restabilite în starea aflată la data de 13 august 2020, că a expirat termenul de valabilitate a produselor alimentare, este imposibil de stabilit unde se află toate bunurile, administrația SRL „Inima Codrului” este în drept să refuze la restituirea bunurilor în natură şi în temeiul prevederilor Codului Civil astfel, insistă în regres, la repararea prejudiciului material cauzat prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), conform cerințelor formulate de SRL „Varda” facturilor şi actului de verificare.

Totodată, indică reclamanții că, conform hotărârii judecătorești irevocabile din data de 08 decembrie 2021, prejudiciul material cauzat SRL „Inima Codrului” constituie - 7 974 lei (7 704 lei - costul frigiderului și 270 lei - taxa de stat, cheltuieli de judecată).

Cu privire la prejudiciul moral cauzat, reclamanții estimează mărimea prejudiciului moral cauzat în suma de 6 000 lei, câte 3 000 lei pentru fiecare, sumă care după consideră este cu mult mai mică decât sumele oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Moldova.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08 noiembrie 2023, s-a declarat inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ înaintată de SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu împotriva Preturii sect. Buiucani și Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative Buiucani, privind repararea prejudiciului cauzat, în partea pretențiilor

formulate către ÎM Servicii Locative Buiucani.

Hotărîrea instanţei de fond ce constituie obiectul apelului.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08 noiembrie 2023, acţiunea în contencios administrativ intentată de SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu împotriva Preturii sect. Buiucani, privind repararea prejudiciului cauzat, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Verificarea admisibilităţii apelului.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 11 noiembrie 2023, SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu au declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08 noiembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, *apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.*

Din materialele cauzei rezultă că, la caz hotărîrea instanţei de fond a fost pronunţată public la 11 noiembrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 08 noiembrie 2023, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat a fost depus în interiorul termenului legal.

Conform art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, motivarea apelului a fost prezentată împreună cu apelul.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

În susținerea apelului, SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, au reiterat argumentele de fapt și de drept expuse în acțiunea depusă. Suplimentar a menționat că, instanța de fond nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond; nu a dovedit circumstanțele, considerate ca fiind stabilite; concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele adevărate ale cauzei; au fost încălcate și aplicate greșit și eronat normele de drept material și procedural. Or, conform art. 501 din Codul Civil, proprietatea este, în condițile legii, inviolabilă. Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauza de utilitate publică pentru o dreaptă si prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițile legii. Pentru lucrări de interes general autoritatea publică poate folosi solul oricărei proprietăți imobiliare cu obligația de a despăgubi proprietarul pentru daunele aduse solului, plantațiilor sau construcților, precum și pentru alte daune imputabile ei. Despăgubirile prevăzute la alin.(2) și (3) se determină de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin hotărâre judecătorească. În acest caz, decizia de retragere a bunurilor din proprietatea persoanei nu poate fi executată pâna la ramânerea definitivă a hotărârii judecătorești. Nu pot fi confiscate bunurile dobândite licit, cu excepția celor destinate sau folosite pentru săvârșirea de contravenții sau infracțiuni. Caracterul licit al dobândirii bunurilor se prezumă.

Prin urmare, notează apelanții că, hotărârea instanței de fond a fost emisă intenționat, vădit ilegal, or prima instanță a ignorat intențional toate probele, toate prevederile legislației în vigoare, inclusiv și recomandările CEDO.

Ca urmare, solicită SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii formulate.

Argumentele participanţilor la proces:

Participanții la proces în ședința instanței de apel nu s-au prezentat din motive necunoscute, deși au fost înștiințați legal despre locul, data și ora examinării cauzei, despre motivele neprezentei nu au informat instanța de apel, nu au înaintat cereri de amânare a ședinței sau de examinare în lipsa lor, motiv din care, pornind de la reglementările art.231 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus judecarea cauzei în absența acestora.

Studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău conchide că apelul declarat de SRL „Inima Codrului" și Gheorghe Străisteanu este neîntemeiat, motiv din care urmează a fi respins cu menţinerea hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08 noiembrie 2023, din următoarele considerente.

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispozițiilor art.219 alin.(1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii-* ***respinge apelul.***

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligația instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239 – 241 Cod de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat

obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

<u>În fapt:</u>

Materialele cauzei atestă că, la data de 12 august 2020, Pretura sectorului Buiucani a emis dispoziția nr. 193-d prin care a pus în sarcina ÎMSL sec. Buiucani (dl I. Golub) demontarea și evacuarea forțată a complexului de unități prestări servicii SRL „Inima Codrului" din Parcul "La Izvor": terasă de vară, punct de închiriere a foișoarelor și punct de închiriere a catamaranelor, cu impunerea cheltuielilor suportate din contul SRL "Inima Codrului", potrivit devizului calculat de către Executant. Fiind obligat ÎMSL sec. Buiucani să întocmească actul de inventariere a bunurilor ridicate, cu transmiterea lor Beneficiarului în modul corespunzător (f.d.20-21).

În conformitate cu procesul-verbal din 13-15.08.2020 și 17.08.2020, Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sect. Buiucani în vederea executării dispoziției nr. 193-d „Cu privire la demontarea și evacuarea forțată a complexului de unități de prestări de servicii ale SRL„Inima Codrului" din parcul La Izvor", a executat lucrări de demontare și evacuare a bunurilor SRL „Inima Codrului" care au fost depozitate la adresa I. Neculce 30 (f.d.33-34).

Prin procesul-verbal nr.13-15.08.2020, s-au depozit la stație de salvatori din subdiviziunea Spațiilor verzi, lacul în parcul La Izvor, str. Calea Ieșilor – 16 catamarane, 3 bărci (f.d.92).

Conform actului de predare-primire a bunurilor din 14.08.2020, grupul de lucru din componența Preturii sect. Buiucani a predat iar, agentul economic SRL „Varda", în persoana lui Roman Doibani a ridicat bunurile ridicare de la SRL „Inima Codrului", care aparțin cu titlul de proprietate privată agentului economic SRL „Varda" și aflate în folosința SRL„Inima Codrului" în temeiul contractului nr. 154 din 29.10.2015 și anume: 2 frigidere de model la Natur (f.d.93).

Conform declarației din 14.08.2020, Roman Doibani, reprezentantul SRL „Varda" a confirmat faptul că, utilajul transmis în folosința agentului economic Inima Cordului în baza contractului nr. 154 din 29.10.2015 îi aparține și îl preluează (f.d.94).

Conform actului de predare-primire a bunurilor din 14.08.2020, grupul de lucru din componența Preturii sect. Buiucani a predat iar, agentul economic SRL„Drancor" a ridicat bunurile ridicare de la SRL „Inima Codrului", care aparțin cu titlul de proprietate privată agentului economic SRL„Drancor" și aflate în folosința SRL„Inima Codrului" în temeiul contractului nr.2664 din 05.03.2020 și anume un frigider (f.d.95).

Conform declarației din 14.08.2020, reprezentantul SRL „Drancor" a confirmat faptul că, utilajul transmis în folosința agentului economic Inima Cordului în baza contractului nr.2664 din 05.03.2020 îi aparține și îl preluează (f.d.96).

Conform actului de predare-primire a bunurilor din 14.08.2020, grupul de lucru din componența Preturii sect. Buiucani a predat iar, agentul economic SRL„Chocolux", în persoana lui Iurie Tabacari a ridicat bunurile ridicare de la SRL „Inima Codrului", care aparțin cu titlul de proprietate privată agentului economic SRL„Chocolux" și aflate în folosința SRL„Inima Codrului" în temeiul contractului nr.2530 din 06.05.2020 și nr. 99 din 05.05.2020 și anume frigider Vetrina, instalația turnare Bere (f.d.101).

Conform declarației din 14.08.2020, Iurie Tabacari, reprezentantul SRL „Chocolux" a confirmat faptul că, utilajul transmis în folosința agentului economic Inima Cordului în baza contractului din 05.05.2020 și din 06.05.2020 îi aparține și îl preluează (f.d.102).

Conform actului de predare-primire a bunurilor din 14.08.2020, grupul de lucru din componența Preturii sect. Buiucani a predat iar, agentul economic SRL „Le Bridge Corporation Limited", în persoana lui Victor Ciobanu a ridicat bunurile ridicare de la SRL „Inima Codrului",

care aparțin cu titlul de proprietate privată agentului economic SRL „Le Bridge Corporation Limited” și aflate în folosința SRL„Inima Codrului” în temeiul contractului nr.1679/8 din 23.07.2017 și anume frigider model Ugur-E 305-V5 (f.d.112).

Conform declarației din 14.08.2020, Victor Ciobanu, reprezentantul SRL„Le Bridge Corporation Limited” a confirmat faptul că, utilajul transmis în folosința agentului economic Inima Cordului în baza contractului din 23.07.2017 îi aparține și îl preluează (f.d.115).

Prin scrisoarea din 24.03.2023, Pretura sectorului Buiucani la informat repetat pe Gheorghe Străisteanu despre necesitarea de a se prezenta pe adresa I. Neculce 30, pentru a ridica bunurile evacuate din zona de agrement, str. Calea Ieșilor, SRL „Inima Codrului” (f.d.86).

Pe data de 15 decembrie 2020, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) a emis hotărâre prin care dispoziția nr. 193-d din 12 august 2020 a fost anulată ca fiind neîntemeiată. (f.d.35).

Prin răspunsul nr.1336/20 din 16.11.2020, Pretura sect. Buiucani a informat SRL„Inima Codrului” că, procesele verbale au fost întocmite pe parcursul executării dispoziției nr.193-d din 12.08.2020 (f.d.32).

Prin demersal din 09.12.2021, Gheorghe Străisteanu a solicitat de la Pretura sect. Buiucani repararea prejudiciului material și moral cauzat prin emiterea ilegală, abuzivă și arbitrară a actului individual administrativ nr. 193-d din 12 august 2020 (f.d.47).

Prin răspunsul din 10.12.2021 Pretura sect. Buiucani a mun. Chișinău, a respins pretențiile lui Gheorghe Străisteanu, ca neîntemeiate, lipsite de suport juridic și probatoriu (f.d. administrativ 1).

Ca urmare, la data de 05 ianuarie 2022, SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, au înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva Preturii sect. Buiucani și Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sectorul Buiucani, prin care au solicitat încasarea solidar a sumei de **7** 974 lei cu titlu de prejudiciul material, a sumei de 3 000 lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat, precum și a sumei de 3 000 lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat prin emiterea actului administrativ ilegal și sistarea activității comerciale a SRL „Inima Codrului”.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08 noiembrie 2023, s-a declarat inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ înaintată de SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu împotriva Preturii sect. Buiucani și Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative Buiucani, privind repararea prejudiciului cauzat, în partea pretențiilor formulate către ÎM Servicii Locative Buiucani.

<u>Admisibilitatea acţiunii:</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. Felurile acţiunilor în contencios administrativ

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

Reieșind din cerințele formulate, rezultă că, acțiunea reclamantului este una în obligare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii și avînd în vedere prevederile art.191 alin.(1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(2) Decizia autorităţii publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 60. *Termenul general*

(3) În cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care hotărîrea instanţei de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

Articolul 162. *Scopul procedurii prealabile*

(1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 167. *Soluţionarea cererii prealabile de către autoritatea emitentă*

(4) Dacă prin cererea prealabilă se solicită şi repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedură administrativă separată.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

(3) Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acţiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, urmează că, pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, intimatul/reclamant a respectat procedura prealabilă.

Prin răspunsul Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău din 10.12.2021, solicitarea reclamanților cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin emiterea ilegală, abuzivă și arbitrară a actului individual administrativ nr. 193-d din 12 august 2020, s-a respins ca neîntemeiată și lipsită de suport probatoriu (f.d. administrativ 1).

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu la 05 ianuarie 2022, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cît și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a conchis asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

<u>Cu referire la fondul acțiunii:</u>

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e).

Fiind învestită cu competența de soluționare a prezentului litigiu ca instanță de fond, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) prin hotărîrea din 08 noiembrie 2023, a respins acțiunea în contencios administrativ depusă de „SRL Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu împotriva Preturii sect. Buiucani, privind repararea prejudiciului cauzat, ca neîntemeiată.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, apreciază hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08 noiembrie 2023, ca fiind legală și întemeiată, iar alegațiile părții apelante ca neîntemeiate din considerentele ce vor fi expuse în continuare.

<u>Cu referire la fondul acțiunii:</u>

Completul judiciar ține să menționeze că, art. 53 alin (1) din Constituția RM prevede că, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Conform art. 10 alin.(2) Cod administrativ, decizia autorităţii publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

Art. 167 alin.(4) Cod administrativ prevede că, dacă prin cererea prealabilă se solicită şi repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedură administrativă separată.

Conform art. 60 alin. (3) Cod administrativ, în cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care hotărîrea instanţei de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

Conform art. 140 Cod administrativ, un act administrativ individual obţine puterea lucrului decis atunci cînd nu mai poate fi contestat nici pe cale prealabilă, nici prin acţiune în instanţa de judecată competentă.

Respectiv, conform prevederilor legale specificate, cererea privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, poate fi depusă după ce hotărârea instanţei de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă, or, termenul general începe să curgă din această dată. În acest sens se remarcă că, decizia autorităţii publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual care poate fi contestat separat în instanța de contencios administrativ.

Raportând cadrul legal la circumstanțele faptice ale cauzei, Completul judiciar reține că, prin dispoziția Preturii sec. Buiucani, mun. Chișinău nr. 193-d din 12 august 2020 s-a pus în sarcina ÎMSL sec. Buiucani (dl I. Golub) demontarea și evacuarea forțată a complexului de unități prestări servicii SRL „Inima Codrului” din Parcul ”La Izvor”: terasă de vară, punct de închiriere a foișoarelor și punct de închiriere a catamaranelor, cu impunerea cheltuielilor suportate din contul SRL ”Inima Codrului”, potrivit devizului calculat de către Executant. Fiind obligat ÎMSL sec. Buiucani să întocmească actul de inventariere a bunurilor ridicate, cu transmiterea lor Beneficiarului în modul corespunzător.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) nr. 3-1904/2020 din 15 decembrie 2020 s-a anulat dispoziția pretorului sec. Buiucani mun. Chișinău nr. 193-d din 12 august 2020, ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 3a-189/21 din 10 martie 2021 s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Pretura sec. Buiucani, mun. Chișinău împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 15 decembrie 2020.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3r-170/2021 s-a respins recursul declarat de Pretura sec. Buiucani, mun. Chișinău.

Astfel, hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) nr. 3-1904/2020 din 15 decembrie 2020 a rămas definitivă și irevocabilă.

Totodată reclamanții au anexat la cererea de chemare în judecată hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 08 decembrie 2021, prin care instanța a dispus încasarea de la SRL „Inima Codrului” în beneficiul SRL „Varda” datoria în mărime de 7 704,20 lei, cheltuieli de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 270 lei.

Prin cererea prealabilă și acțiunea depusă SRL„Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu au invocat faptul că, Pretura sec. Buiucani urmează că compenseze prejudiciul cauzat conform

hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 08 decembrie 2021 în sumă de 7 704,20 lei, cheltuieli de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 270 lei și prejudicial moral în sumă de 3 000 lei pentru fiecare reclamant, menționînd că prejudiciul material este în legătură direct cu acțiunea ilegală a Preturii sec. Buiucani, care prin dispoziția nr. 193-d din 12 august 2020 a pus în sarcina ÎMSL sec. Buiucani (dl I. Golub) demontarea și evacuarea forțată a complexului de unități prestări servicii SRL ”Inima Codrului” din Parcul ”La Izvor”.

Inițial Completul judiciar va sublinia că, la emiterea hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 8 decembrie 2021, instanța a reținut următoarele:

„”Varda” SRL și „Inima Codrului ”SRL începând cu iulie 2018 s-au aflat în relații contractuale de comodat.

Astfel, s-a constatat cu certitudine că ”Varda” SRL a transmis cu titlul gratuit în folosință Frigiderul 100001280366 USS 440 DTKL BOTTLE COOLER 5258418501900 către „Inima Codrului ”SRL potrivit facturii fiscale nr. AAE0961579 din 21 iulie 2018 anexate la materialele cauzei.

În acest sens, potrivit facturii fiscale nr. AAE0961579 din 21 iulie 2018 valoarea bunului constituie 7704,20 lei.

Prin somați nr.32/2 din 20.10.2020, ”Varda” SRL a propus pârâtului ”Inima Codrului” SRL ca în termen de 10 zile din momentul primirii somației să comunice data și ora exactă când reprezentanții companiei SRL ”Varda” urmează să se prezinte în punctele comerciale pentru a ridica echipamentul frigorific ce-i aparține cu drept de proprietate și anume Frigiderul 100001280366 USS 440 DTKL BOTTLE COOLER 5258418501900, valoarea 7704,20 lei.

Totodată fiind indicat că pe problema returnării echipamentului a propus să contacteze persoana responsabilă indicând numărul de contact telefonic cât și adresa electronică.

Reclamația a fost recepționată de către reprezentatul ”Inima Codrului” SRL la data de 23 octombrie 2020, fapt confirmat prin semnătura aplicată pe avizul de recepție anexat la dosar.

Prin urmare instanța conchide că, în timpul indicat în cererea prealabilă, pârâtul nu restituit bunul și nici nu a achitat voalarea acestuia, mai mult ca atât nici după depunerea cererii de chemare în judecată pârâtul nu și-a onorat obligațiile asumate.

(...) Reclamantul a prezentat instanței probe justificative, care confirmă faptul neexecutării obligațiunilor contractuale de către pârât, însă pârâtul la momentul examinării cauzei în fond nu a prezentat instanței dovezile necesare ce ar certifica faptul returnării bunului și a anume frigiderului 100001280366 USS 440 DTKL BOTTLE COOLER 5258418501900, în valoare de 7704,20 lei sau a contravalorii acestuia.

Referitor la argumentele pîrîtului indicate în referință, instanța le va reține ca pur declarative, or la materiale cauzei nu au fost prezentate probe prin care să se confirme că pârâtul nu cunoaște locul aflării bunurilor sale ridicate de la ” Inima codrului ” SRL în perioada 13-22 august 2020”.

Urmare celor reținute, prin hotărîrea Judecătoriei Chişinău (sediul centru) din 08 decembrie 2021, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Varda” împotriva SRL „Inima Codrului” privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, fiind dispusă încadarea de la SRL „Inima Codrului” în beneficiul SRL „Varda” datoria în mărime de 7704,20 (șapte mii șapte sute patru, 20) lei, cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 270 (două sute șaptezeci) lei. (https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/f4508d8d-5000-424d-9316-c52ec2bda95a).

Potrivit art. 123 alin.(2) CPC, faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt

obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane.

În condițiile descrise supra nu pot fi reținute ca întemeiate argumentele apelanților în ce privește compensarea prejudiciului material de către Pretura sect. Buiucani în temeiul hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 8 decembrie 2021.

Or, prin hotărîrea dată judecătorul a respins ca fiind neîntemeiate și lipsite de pertinență alegațiile reprezentantului pârâtului SRL „Inima Codrului" expuse în referință, precum că, ultima nu cunoaște locul aflării bunurilor sale ridicate de la SRL „Inima Codrului" în perioada 13-22 august 2020".

Completul judiciar va menționa ca fiind relevante speței și următoarele prevederi ale Codului civil:

Articolul 2006. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o persoană cu funcţie de răspundere

(1) Prejudiciul cauzat **printr-un act administrativ ilegal** sau nesoluţionarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcţie de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcţie de răspundere va răspunde solidar în cazul intenţiei sau culpei grave.

(2) **Persoanele fizice** au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acţiunile indicate la alin.(1).

(3) Obligaţia de reparare a prejudiciului nu se naşte în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenţie ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale.

(4) În cazul în care o autoritate publică are o obligaţie impusă de un act adoptat în scopul protecţiei contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntîmpinat prin neexecutarea obligaţiei, cu excepţia cazului cînd autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligenţă rezonabilă în executarea obligaţiei.

(5) Autoritatea publică nu răspunde pentru prejudiciul cauzat prin adoptarea unui act normativ sau omisiunea de a-l adopta.

Instanța de apel reiterează că, prin dispoziția Preturii sec. Buiucani, mun. Chișinău nr. 193-d din 12 august 2020 „Cu privire la demontarea și evacuarea unităților de prestări servicii SRL „Inima Codrului" amplasate pe terenul municipal din parcul „La Izvor"" s-a pus în sarcina ÎMSL sec. Buiucani (dl I. Golub) demontarea și evacuarea forțată a complexului de unități prestări servicii **SRL "Inima Codrului"** din Parcul "La Izvor": terasă de vară, punct de închiriere a foișoarelor și punct de închiriere a catamaranelor, cu impunerea cheltuielilor suportate din contul SRL "Inima Codrului", potrivit devizului calculat de către Executant. S-a obligat ÎMSL sec. Buiucani să întocmească actul de inventariere a bunurilor ridicate, cu transmiterea lor Beneficiarului în modul corespunzător.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) nr. 3-1904/2020 din 15 decembrie 2020, devenită definitivă și irevocabilă, **a fost admisă acțiunea înaintată de SRL "Inima Codrului"** și s-a anulat dispoziția pretorului sec. Buiucani mun. Chișinău nr. 193-d din 12 august 2020, ca neîntemeiată. (f.d.31-32) Astfel, reclamant în speța soluționată prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) nr. 3-1904/2020 din 15 decembrie 2020 este persoana juridică SRL "Inima Codrului", persoana fizică Gheorghe Străisteanu în speța menționată nu a avut calitatea de reclamant.

Art. 2006 alin. (2) Cod civil, indică expres că, **persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acţiunile indicate la alin.(1).**

Drept urmare avînd în vedere faptul că persoana fizică Gheorghe Străisteanu în speța soluționată prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) nr. 3-1904/2020 din 15 decembrie 2020 nu a avut calitatea de reclamant, acesta nu este în drept de a solicita compensarea prejudiciului moral. Completul judiciar subliniază că, persoanele juridice pot pretinde numai repararea prejudiciului patrimonial, pe când doar persoanele fizice au dreptul şi la compensarea daunei morale. Dauna morală este o noţiune incompatibilă cu cea de persoană juridică, care constituie o formaţiune fictivă, ce nu poate suporta, suferinţe fizice şi psihice.

Mai mult, art. 2006 alin. (3) prevede că, obligaţia de reparare a prejudiciului **nu se naşte în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenţie** ori din culpă gravă, **să înlăture prejudiciul prin mijloace legale**.

Din conținutul dispoziției Preturii sec. Buiucani, mun. Chișinău nr. 193-d din 12 august 2020 „Cu privire la demontarea și evacuarea unităților de prestări servicii SRL „Inima Codrului" amplasate pe terenul municipal din parcul „La Izvor"", se reține că, *„prin Prescripțiile nr. 51, 52 și 53 din 25.05.2020, întocmite de reprezentantul preturii Galenco Rodica, transmise la data de 27.05.2020, prin intermediul poștei electronice, i-a fost solicitat* ***agentului economic SRL „Inima Codrului" de a evacua benevol unitățile neautorizate amplasate în zona de parc, în termen de 14 zile din momentul recepționării prescripțiilor nominalizate****.*

În pofida faptului, că în fiecare schemă de amplasare enumerată - nr. 02, nr. 03 și nr. 05 administratorul SRL „Inima Codrului" a semnat un angajament prin care se obligă, că la prima cerință a Preturii sectorului Buiucani va elibera necondiționat terenul ocupat, prescripțiile prenotate au fost ignorate. Deși acestea au fost recepționate de agentul economic în ziua expedierii, fapt confirmat prin cererea prealabilă depusă la data de 28.05.2020 prin care se solicită anularea prescripției nr. 51, ulterior la data de 29 și 30 mai 2020 au fost recepționate alte două cereri de anulare a prescripțiilor nr. 52 și 53, în momentul efectuării controlului respectării solicitării preturii s-a constatat că complexul de unități prestări servicii a rămas intact.".

În lumina celor expuse supra, pretențiile SRL „Inima Codrului" și Gheorghe Străisteanu cu privire la repararea prejudiciului material ce rezultă din hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 8 decembrie 2021, prin care s-a încasat de la S.R.L. „Inima Codrului" în beneficiul SRL Varda datoria în mărime de 7704,20 lei și cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 270 lei, întemeiat a fost respinsă ca neîntemeiată, or prejudicial dat nu rezultă din faptul anulării unui act administrativ ilegal. Deasemenea întemeiat s-a respins și pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral ce în opinia reclamanților rezultă din hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) nr. 3-1904/2020 din 15 decembrie 2020, devenită definitivă și irevocabilă, prin care **a fost admisă acțiunea înaintată de SRL "Inima Codrului"** și s-a anulat dispoziția pretorului sec. Buiucani mun. Chișinău nr. 193-d din 12 august 2020, ca neîntemeiată. În acest sens, Completul juriciar reiterează că doar persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat printr-un act administrativ ilegal, în speță, actul administrativ- dispoziția pretorului sec. Buiucani mun. Chișinău nr. 193-d din 12 august 2020 a vizat persoana juridică SRL „Inima Codrului".

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Colegiul concluzionează că, argumentele expuse de către SRL „Inima Codrului" și Gheorghe Străisteanu în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată, în

corespundere cu art. 130 CPC.

Prin prisma acestor constatări, Completul judiciar concluzionează că la caz dubiul judiciar a fost înlăturat, netemeinicia cerințelor părții apelante a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către apelant poartă caracter pur formal.

Cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, Colegiul notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ conchide a respinge apelul declarat de SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu şi a menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08 noiembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău

D E C I D E :

Apelul declarat de SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, ***se respinge.***

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 08 noiembrie 2023.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul /semnat/ Mîra Ghenadie

Judecătorii /semnat/ Dașchevici Grigore

/semnat/ Bostan Angela